

Dosarul nr. 3r-71/23

2-22126474-01-3r-04042023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. Sv. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, D. Stănilă, D. Corolevschi)

DECIZIE

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Mariana Pitic

examinând recursul depus de către Penitenciarul nr. 11-Bălți,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Dubceac Mihail împotriva Penitenciarul nr. 11-Bălți cu privire la obligarea emiterii
actelor administrative individuale,

împotriva încheierii din 02 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
declarat inadmisibil apelul depus de Penitenciarul nr. 11-Bălți împotriva hotărârii din 22
septembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 26 august 2022, Dubceac Mihail a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Penitenciarului nr. 11-Bălți cu privire la obligarea emiterii actelor
administrative individuale.

Prin hotărârea din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis
acțiunea înaintată de Dubceac Mihail către Penitenciarul – 11 Bălți privind obligarea
emiterii actelor administrative individuale. S-a obligat Penitenciarul – 11 Bălți să emită
actul administrativ individual în privința lui Dubceac Mihail cu privire la calcularea și
achitarea plăților salariale pentru munca prestată în zile de repaus și în cele de sărbătoare
nelucrătoare în număr de 591 ore, potrivit art.158 Codul Muncii. S-a obligat
Penitenciarul – 11 Bălți să emită actul administrativ individual în privința lui Dubceac
Mihail cu privire la calcularea și achitarea părților salariale pentru munca suplimentară
prestată după orele 17:00 în număr de 62 ore, potrivit art. 157 din Codul Muncii.

La 14 octombrie 2022, cu respectarea termenului de atac prevăzut de art. 232 Codul
administrativ, apelantul Penitenciarul nr.11-Bălți a înaintat apel nemotivat împotriva
hotărârii din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, invocând motive
de netemeinicie, totodată a menționat că o cerere de apel motivată va fi expediată
instanței de apel după recepționarea hotărârii motivate a instanței de fond.

La 11 ianuarie 2023 apelantul Penitenciarul nr.11-Bălți a depus prin intermediul
poștei electronice a Curții de Apel Bălți cab@justice.md cererea de apel cu indicarea
motivelor de fapt și de drept.

Prin încheierea din 02 martie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost declarat inadmisibil apelul declarat de apelantul Penitenciarul nr.11-Bălți împotriva hotărârii din 22 septembrie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, pe motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

La data de 17 martie 2023, Penitenciarul nr. 11-Bălți, a depus recurs împotriva încheierii din 02 martie 2023 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat că a recepționat scrisoarea de expediere și hotărârea motivată, semnată olograf de către președintele interimar, din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți la data de 08 decembrie 2022, fiind înregistrată în cancelarie cu nr. 12655. Astfel, la data de 11 ianuarie 2023, a înaintat cererea de apel motivată care a fost înregistrată în cancelaria Curții de Apel Bălți.

Suplimentar a indicat că în cazul în care instanța de apel din oficiu a sesizat că cererea recurentului nu întrunește cerințele normelor invocate în Codul administrativ, urma să stabilească apelantului un termen pentru probarea și justificarea momentului recepționării hotărârii motivate.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 02 martie 2023, fiind notificată Penitenciarului nr. 11-Bălți, prin intermediul poștei electronice, la data de 06 martie 2023 (f. d. 236, Vol. I). Astfel, recursul depus la 17 martie 2023, este în termen.

La 04 aprilie 2023 în adresa intimatului Dubceac Mihail a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs, însă, nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

Examinând recursul, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

La caz, este de menționat că din conținutul cererii de recurs, rezultă că Penitenciarul nr. 11-Bălți a invocat dezacordul cu încheierea din 02 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Penitenciarul nr. 11-Bălți împotriva hotărârii din 22 septembrie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, din considerentul că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca justificată concluzia Curții de Apel Bălți de declarare inadmisibilă a apelului depus de Penitenciarul nr. 11-Bălți.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii

motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 Cod administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei denotă că, la 14 octombrie 2022, Penitenciarul nr. 11-Bălți a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

În conformitate cu prevederile art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Conform art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, prevede că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Prin prisma art. 109 Cod administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele cauzei rezultă că, la 22 septembrie 2022 Judecătoria Bălți, sediul Central a pronunțat în ședință publică dispozitivul hotărârii, (în prezența reclamantului), prin care a fost admisă acțiunea depusă de Dubceac Mihail (f.d.183, Vol. I).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 14 octombrie 2022, Penitenciarul nr. 11-Bălți a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii. Totodată, Penitenciarul nr. 11-Bălți a indicat că motivarea apelului va fi prezentată ulterior după ce îi va fi notificată hotărârea integrală a primei instanțe (f.d.187-188, Vol. I).

La 02 decembrie 2022 Judecătoria Bălți, sediul Central a expediat la adresa de email a apelantului Penitenciarul nr.11-Bălți p11jurist@anp.com copia hotărârii motivate (f.d.198, Vol. I), fapt confirmat atât prin copia din Registrul de evidență a documentelor de intrare a Penitenciarului nr.11-Bălți (f.d.227, 229 Vol. I) cât și prin copia din condica dosarelor și materialelor transmise prin expeditor(curier) din Judecătoria Bălți, sediul Central către Penitenciarul nr.11-Bălți (f.d.231, 232 Vol. I).

Cele menționate supra denotă faptul că, termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării apelului, a început să curgă din 03 decembrie 2022 (sâmbătă), ziua imediat următoare de la data notificării apelantului a hotărârii integrale a primei instanțe, care a expirat la data de 02 ianuarie 2023 (luni) inclusiv.

Însă, distinct acestor circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că motivarea apelului împotriva hotărârii din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost prezentată la data de 11 ianuarie 2023 de către Penitenciarul nr.11-Bălți (f.d. 203-206, Vol. I).

Drept urmare, prin încheierea din 02 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Penitenciarul nr.11-Bălți, împotriva hotărârii din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.236 alin.(1) și alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de Penitenciarul nr.11-Bălți, ca inadmisibilă, deoarece apelantul nu s-a conformat prevederilor legale imperative și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, după cum s-a menționat supra, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată apelantului Penitenciarul nr.11-Bălți încă la data de 02 decembrie 2022, însă până la expirarea termenului-limită (02 ianuarie 2023 inclusiv), ultimul nu au prezentat Curții de Apel Bălți apelul motivat, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia ca inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință

prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Contrar acestor prevederi, Penitenciarul nr.11-Bălți fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile sale procedurale cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, care este un termen imperativ, cu solicitarea, după caz, a repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

Nu poate fi reținut argumentul Penitenciarul nr.11-Bălți invocat în cererea de recurs precum că, a recepționat hotărârea motivată la data de 08 decembrie 2022, or, inițial hotărârea motivată a fost recepționată prin curierul Judecătoria Bălți, sediul Central la 02 decembrie 2022, fapt demonstrat prin probele invocate supra.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că în cazul în care instanța de apel din oficiu a sesizat că cererea recurentului nu întrunește cerințele normelor invocate în Codul administrativ, urma să stabilească apelantului un termen pentru probarea și justificarea momentului recepționării hotărârii motivate, or, potrivit art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Respectiv, legiuitorul nu a prevăzut posibilitatea instanței de a stabili apelantului un termen pentru probarea și justificarea momentului recepționării hotărârii motivate, mai mult ca atât apelantul era în drept să solicite repunerea în termen a apelului motivat, ceea ce nu a fost realizat de către ultimul.

Prin urmare, Penitenciarul nr.11-Bălți nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflarea dânsului într-o veritabilă imposibilitate de a depune apelul motivat în interiorul termenului legal (03 ianuarie 2023 inclusiv).

Dat fiind cele menționate, se constată ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Penitenciarul nr.11-Bălți ca inadmisibil în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Astfel, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la

instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Penitenciarul nr.11-Bălți.

Se menține încheierea din 02 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Dubceac Mihail împotriva Penitenciarul nr. 11-Bălți cu privire la obligarea emiterii actelor administrative individuale.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Pitic